

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond er bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de brief van 31 mei 2016 inzake de Conceptregeling houdende de wijziging van de Subsidieregeling stageplaatsen zorg II i.v.m. verlenging van de werkingsduur en actualisering (Kamerstuk 29 282, nr. 252).

De voorzitter van de commissie,
Lodders

De griffier van de commissie,
Teunissen

Inbreng VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de conceptregeling houdende de wijziging van de Subsidieregeling stageplaatsen zorg II in verband met verlenging van de werkingsduur en actualisering. Deze leden steunen het voornemen om de subsidiereregeling te verlengen, zodat zorginstellingen meer stageplaatsen kunnen aanbieden, de begeleiding van stagiairs kan verbeteren en nieuwe talenten klaar kunnen worden gestoomd voor de toekomst. Zij hebben hierover nog wel enkele vragen en opmerkingen.

Door middel van een differentiatie in de vergoedingsbijdragen per (type) zorgopleiding wordt de relatieve aantrekkelijkheid van stageplaatsen beïnvloed. De leden van de VVD-fractie lezen dat de verhouding tussen de vergoedingsbijdragen tenminste eenmaal per termijn van de subsidiereregeling heroverwogen zal worden. Zij vragen de Minister of zij voornemens is de verhouding meermaals te heroverwegen om zo te kunnen inspelen op de vraag naar specifieke arbeidskrachten in het zorgveld. Kan de Minister toelichten waar exact naar wordt gekeken bij de heroverweging van de vergoedingsbijdragen? Wordt hier bijvoorbeeld enkel rekening gehouden met de vraag en het aanbod op korte termijn, of wordt ook gekeken naar de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in de zorg op de langere termijn? Op welke manier kan een toename in het aantal inschrijvingen voor een specifieke zorgopleiding worden meegewogen in de heroverweging, zodat voor deze groep studenten voldoende stageplaatsen zullen worden aangeboden?

Met de verlenging en actualisering van de subsidiereregeling vervalt het 40 weken maximum voor de stageperiode. Alleen het aantal uren maximum van 1.280 uur, respectievelijk 1.440 uur, blijft behouden. De leden van de VVD-fractie steunen de mogelijkheid om hier flexibeler mee om te gaan, zodat de mogelijkheden voor instellingen om stages aan te bieden wordt vergroot. De leden van de VVD-fractie vragen de Minister op welke wijze rekening wordt gehouden met de voorzetting van het curriculum op onderwijsinstelling na of tijdens de stage. Zijn hierover afspraken gemaakt tussen de zorg- en onderwijsinstellingen? Welke mogelijkheden ziet de Minister om een stage tegelijkertijd te combineren met het volgen van vakken aan de onderwijsinstelling? Is met het loslaten van de 40-wekennorm ervaring opgedaan in andere sectoren? Zo ja, wat is hiervan geleerd?

Waarom zijn niet alle aanbevelingen van Ecorys opgevolgd? Welke bijdrage levert de regeling aan betere kwaliteit stages? Hoe wordt de kwaliteit beter gemonitord? Wat zijn hiervan de indicatoren?

Inbreng PvdA-fractie

De leden van de fractie van de PvdA hebben met belangstelling de conceptregeling houdende de wijziging van de Subsidieregeling stageplaatsen zorg II i.v.m. verlenging van de werkingsduur en actualisering gelezen. Zij zijn blij met het feit dat de subsidiereregeling verlengd wordt. Zij zijn het eens met de Minister wanneer zij stelt dat het lopen van een stage een wezenlijk onderdeel van de opleiding tot zorgprofessional is. Stageplaatsen bieden zorgprofessionals in opleiding de kans om de praktijk te ervaren, en hetgeen ze in de schoolbanken leren in de praktijk toe te passen. Zo ervaren zij alle kanten van het vak, en kunnen zij zich ontwikkelen tot goede zorgprofessionals. Zij vinden net als de Minister van belang dat concurrentieoverwegingen geen rol mogen spelen bij het aanbieden van stageplaatsen en het aannemen van personeel, en dat er een subsidiereregeling is die stages in de zorg mogelijk maakt. Zij zijn

tevreden met het feit dat er enkele wijzigingen plaatsvinden die het organiseren van stages minder administratief maken, en dat regeldruk wordt weggenomen. Ook de versterking van de flexibiliteit door de termijn van 40 weken te laten vervallen stelt deze leden tevreden. Wel hebben zij enkele vragen over de conceptregeling.

De leden van de fractie van de PvdA lezen in het evaluatieonderzoek van Ecorys dat er meerdere aanbevelingen gedaan worden. Er moet meer inzicht komen in de huidige en toekomstige vraag naar zorg, zowel in de cure als in de care, en het huidige en toekomstige aanbod aan zorg. Hierbij raden zij tevens een uitsplitsing naar opleidingsniveaus aan. Op deze wijze wordt inzicht verworven in de huidige en toekomstige arbeidsmarkt en groei en krimp in deelsectoren en kan beter ingespeeld worden op de veranderingen in de arbeidsmarkt. Deze leden willen graag een reactie van de Minister op deze aanbeveling, en vragen of zij deze aanbeveling overneemt. Tevens beveelt Ecorys aan voor een periodieke herijking te zorgen van de verdeling van de subsidiemiddelen naar opleidingsniveau en de (toekomstige) vraag naar arbeid in de zorg. Op welke wijze wordt er omgegaan met deze aanbeveling? Gezien de huidige veranderingen in de zorgsector lijkt het hen wijsheid tot deze inzichten en herijkingen te komen. Graag ontvangen zij een nadere reactie van de Minister. Er wordt aanbevolen meer te overleggen tussen onderwijsinstellingen en zorgorganisaties over de afstemming van het aantal stageplaatsen op de leerling- en studentaantallen, en hierover tot bindende of richtinggevende afspraken te komen. Kan de Minister duiden hoe het overleg nu plaatsvindt en op welke wijze dit verbeterd kan worden? Om voldoende en juist geschoolde «handen aan het bed» te hebben zijn afspraken hierover nuttig en nodig. Hoe gaat de Minister om met deze aanbeveling?

Tevens lezen de leden van de fractie van de PvdA dat het niet duidelijk is in welke mate het Stagefonds heeft bijgedragen aan betere kwaliteit van stages. Hier kunnen geen harde uitspraken over gedaan worden. Op welke wijze kan de kwaliteit van de stages geoperationaliseerd en gemonitord worden? Kan er een gedegen informatiebasis komen waarmee de ontwikkeling in het aantal stages en de kwaliteit ervan kan worden gemonitord? Graag ontvangen deze leden een nadere reactie van de Minister.

Inbreng SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennis genomen van de conceptregeling houdende de wijziging van de Subsidieregeling stageplaatsen zorg II in verband met de verlening van de werkingsduur en actualisering. Zij vinden het goed nieuws dat het aantal stageplaatsen met meer dan 70% is gegroeid sinds de invoering van het Stagefonds. Toch maken zij zich zorgen over de mismatch die plaatsvindt over de vraag en het aanbod van stages in de zorg. Hoe wordt omgegaan met zorgorganisaties die behoefte hebben aan hoger opgeleide stagiaires, maar geconfronteerd worden met een grote vraag naar stages op lagere functieniveaus? Uit de evaluatie van het Stagefonds Zorg blijkt dat het aantal stageplekken voor stagiaires van niveau 2 afneemt. Welke gevolgen heeft dit voor studenten?

Deze leden willen voorts weten waarom het zo moeizaam is om stageplekken te regelen voor verzorgenden IG'ers. Geldt dit ook voor andere zorgberoepen/stages? Zo ja, welke zijn dit? Zij vragen welke tekorten er zijn aan stageplekken voor verpleegkundigen op niveau 4, en of dit ook geldt voor verpleegkundigen op niveau 5? Hoe gaat de Minister de tekorten aan stageplekken oplossen?

Uit de evaluatie Stagefonds Zorg blijkt dat het aantal stageplaatsen de afgelopen jaren redelijk stabiel is gebleken, ondanks forse bezuinigingen, decentralisaties, fusies en reorganisaties. Kan de Minister aangeven hoeveel praktijkopleiders zijn wegbezuinigd, en hoeveel stageplekken door deze ontwikkelingen verloren zijn gegaan? Kan de Minister aangeven hoeveel studenten zijn gestopt met hun studie, uitgesplitst per zorgfunctie? Welke redenen geven studenten aan te willen stoppen met hun studie? Wat gaat de Minister doen om de uitval van studenten te verminderen?

De leden van de SP-fractie vinden het opmerkelijk dat er niet wordt gekeken naar de kwaliteit van stages en de begeleiding die stagiaires krijgen. Kan de Minister uitleggen om welke redenen dit niet wordt onderzocht? Kan de Minister voorts uitleggen waarom het niet duidelijk is in welke mate het Stagefonds heeft bijgedragen aan betere stages? Gaat dit nu wel geregeld worden? Tevens willen deze leden weten of er betere afspraken gemaakt gaan worden met onderwijsinstellingen en zorgorganisaties over de afstemming van stageplekken, de begeleiding van stagiaires, het voorkomen dat studenten voltallig worden ingezet, en het voorkomen dat studenten stoppen met hun opleiding vanwege negatieve ervaringen tijdens stages. Kan inzichtelijk worden gemaakt hoeveel studenten stoppen met hun opleiding naar aanleiding van stages?

Vanuit de evaluatie Stagefonds Zorg wordt aangegeven dat de subsidieregeling een bijdrage levert om meer stageplekken te realiseren en de begeleiding van stagiaires te verbeteren. Maar hoe kan de Minister dit garanderen als zij zo hard bezuinigt op de zorg? De leden van de SP-fractie krijgen al jarenlang meldingen binnen van stagiaires die voltallig ingezet worden zonder begeleiding, omdat er te weinig personeel wordt ingezet op de werkvloer. Waarom regelt de Minister in haar subsidiebeleid niet dat dit opgelost wordt? Welke visie heeft zij om voldoende stageplekken te regelen met adequate begeleiding voor stagiaires? Tot slot willen de leden van de SP-fractie weten waarom de 40 weken stageperiode losgelaten wordt. Kan de Minister aangeven welke voor- en nadelen dit heeft voor de stagiaire en de zorgaanbieder?

Inbreng CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de conceptregeling houdende de wijziging van de Subsidieregeling stageplaatsen zorg II, waarover zij enkele vragen willen stellen.

Zij vragen wat met de aanbevelingen uit het evaluatieonderzoek van Ecorys is gedaan. Welke van deze aanbevelingen hebben geleid tot een aanpassing van de Subsidieregeling? Deze leden vragen daarnaast om, als met een bepaalde aanbeveling niets is gedaan, toe te lichten waarom hier niets mee gedaan is. De leden van de CDA-fractie vragen daarom op welke wijze gezorgd wordt voor inzicht in de huidige en toekomstige vraag naar zorg (cure en care), en hoe daarbij een uitsplitsing gemaakt wordt naar opleidingsniveaus. Zij vragen daarnaast of gekozen wordt voor een periodieke herijking (elke vier jaar) van de verdeling van de subsidie-middelen naar opleidingsniveau. Daarnaast vragen deze leden op welke wijze meer overleg tussen onderwijsinstellingen en zorgorganisaties over de afstemming van het aantal stageplaatsen georganiseerd wordt, en of hierover bindende afspraken gemaakt worden. Ten slotte vragen voornoemde leden hoe gezorgd wordt voor een gedegen informatiebasis waarmee de ontwikkeling in het aantal stages en de kwaliteit ervan gemonitord kan worden en hoe daarbij meer aandacht aan operationalisering en monitoring van kwaliteit wordt gegeven. Welke indicatoren zijn daarbij volgens de Minister maatgevend?

De leden van de CDA-fractie vragen de Minister hoe zij aankijkt tegen de kwantitatieve mismatch op de huidige stagemarkt. Deelt de Minister de conclusie van Ecorys dat de bereidheid bij zorgorganisaties tot het aanbieden van stageplaatsen de afgelopen jaren onder invloed van de bezuinigingen onder druk is komen te staan? Op welke wijze draagt de (gewijzigde) Subsidieregeling bij aan een betere match van leerlingen/studenten dat een stageplaats zoekt en de beschikbare stageplaatsen? Voorziet de Minister verbeteringen op dit punt voor de opleidingen op niveau 2, waarvoor momenteel het arbeidsmarktperspectief matig is?

De leden van de CDA-fractie vragen of de Minister kan toelichten wat zij bedoelt met de wens om af te dwingen dat de zorgaanbieder aantoont dat er Wmo-zorg verleend wordt door het middel van het overleggen van een bewijsstuk, en hoe de aanpassing van de definitie van stage-aanbieder daaraan bij zal dragen.

Inbreng D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de conceptregeling voor de wijziging van de Subsidieregeling stageplaatsen in de zorg. Zij ondersteunen de verlening van de subsidieduur van harte. Een subsidieregeling draagt bij aan het bestaan van stageplaatsen en het begeleiden van stagiairs gedurende deze periode. Zeker met het oog op het oplossen van toekomstige knelpunten op de arbeidsmarkt van de zorg worden stageplaatsen van groot belang geacht. Stages zijn van grote maatschappelijke waarde om nieuwe toetreders tot de arbeidsmarkt kennis te laten maken met de praktijk. Maar ook kan een stage van toegevoegde waarde zijn als iemand door wil stromen, of kennis wil maken met een ander zorggebied.

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het onderzoek door Ecorys en SEOR in opdracht van het ministerie, waarin doeltreffendheid en doelmatigheid van de regeling onder de loep is genomen. Zij zijn verheugd te zien dat de subsidieregeling tot groei en stabiliteit van het aantal stages heeft geleid.

Ook leven er een aantal vragen bij de leden van D66-fractie. Zo blijkt er een mismatch te bestaan tussen vraag en aanbod van stages op diverse niveaus. Zij vernemen graag op welke wijze de Minister voornemens bij te dragen aan het verkleinen van deze mismatch. Ook blijkt er onduidelijkheid te bestaan over de (ontwikkeling van de) kwaliteit van stages. Hierover bestaat geen duidelijk beeld. Kan de Minister toezeggen dat zij dit wil (laten) onderzoeken, en meeneemt in de eindevaluatie van de beleidsdoorlichting artikel 4.2?

De leden van de D66-fractie vernemen graag specifiek wat de Minister gaat doen met de aanbevelingen zoals deze zijn gedaan in het rapport? Neemt zij deze volledig over?

Omdat zij zich realiseren dat dit slechts een deevaluatie is van de beleidsdoorlichting van artikel 4.2 van het begrotingshoofdstuk van het Ministerie van VWS kijken zij uit naar de totale beleidsdoorlichting eind 2016.